

Національна академія внутрішніх справ

Кафедра теорії держави та права

Виконали:
Кривицький Ю.В.,
Мозоль Н.І.

Київ – 2019

ТЕМА 3. ТЛУМАЧЕННЯ НОРМ ПРАВА ЯК СТАДІЯ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ

Для успішного функціонування, послідовного вдосконалення та розвитку права необхідне правильне розуміння всіма членами суспільства змісту та призначення норм права. Ось чому в юридичній науці значне місце відводиться *тлумаченню норм права*, яке розглядається, як правило, в якості самостійної стадії правозастосування

Навчальні питання теми

3.1 Загальна характеристика та значення тлумачення норм права

3.2 Способи тлумачення норм права

3.3 Тлумачення норм права за обсягом

3.4 Види тлумачення норм права за суб'єктами (юридичною силою) та об'єктами

3.5 Функції тлумачення та акти тлумачення норм права

Основні терміни теми

тлумачення

тлумачення
норм права

види
тлумачення
норм права

офіційне
тлумачення
норм права

неофіційне
тлумачення
норм права

способи
тлумачення
норм права

акти
тлумачення
норм права

3.1 Загальна характеристика та значення тлумачення норм права

1) вираження норм права за допомогою слів і певних їх формулювань

2) загальний і абстрактний характер норм права

Причини, що зумовлюють необхідність тлумачення норм права

3) особливості формулювання норм права

4) недосконале та неадекватне використання законодавчої техніки

суб'єкт
тлумачення

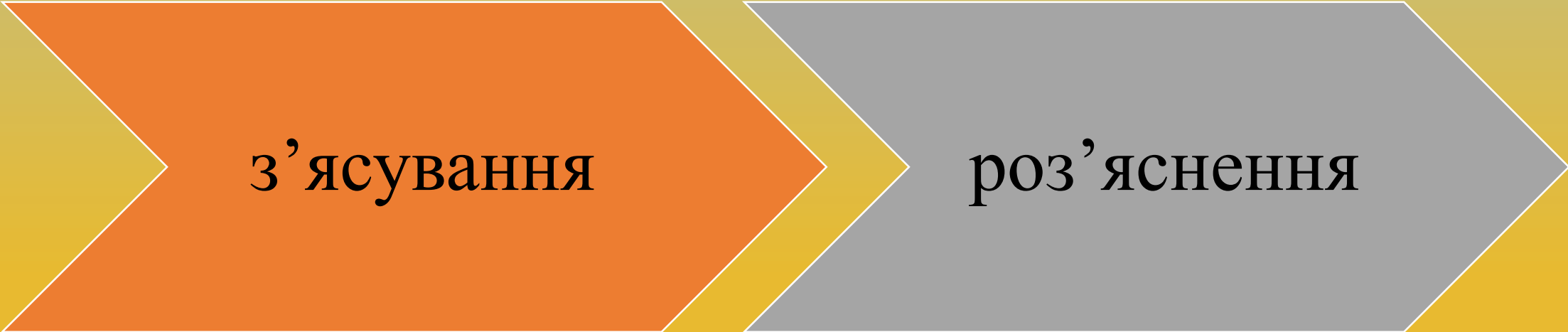
об'єкт
тлумачення

**Елементи
процесу
тлумачення
норм права**

предмет
тлумачення

результат
тлумачення

Тлумачення складається таких процесів

з'ясування

The diagram consists of two chevron-shaped boxes pointing to the right. The first box is orange and contains the text 'з'ясування'. The second box is gray and contains the text 'роз'яснення'. The boxes are positioned one after the other, indicating a sequence of processes.

роз'яснення

Тлумачення норм права

– це інтелектуально-вольова діяльність суб'єктів із з'ясування та роз'ясненню змісту норм права відповідно до вираженої в них волі суб'єкта правотворчості

3.2 Способи тлумачення норм права

Способи тлумачення норм права

– це сукупність прийомів і засобів, що використовуються для встановлення змісту норм права

**Основні
способи
тлумачення
норм права**

граматичний (філологічний, мовний)

логічний

системний

спеціально-юридичний

історичний

функціональний

телеологічний (цільовий)

3.3 Тлумачення норм права за обсягом

**Види тлумачення
норм права за
обсягом**

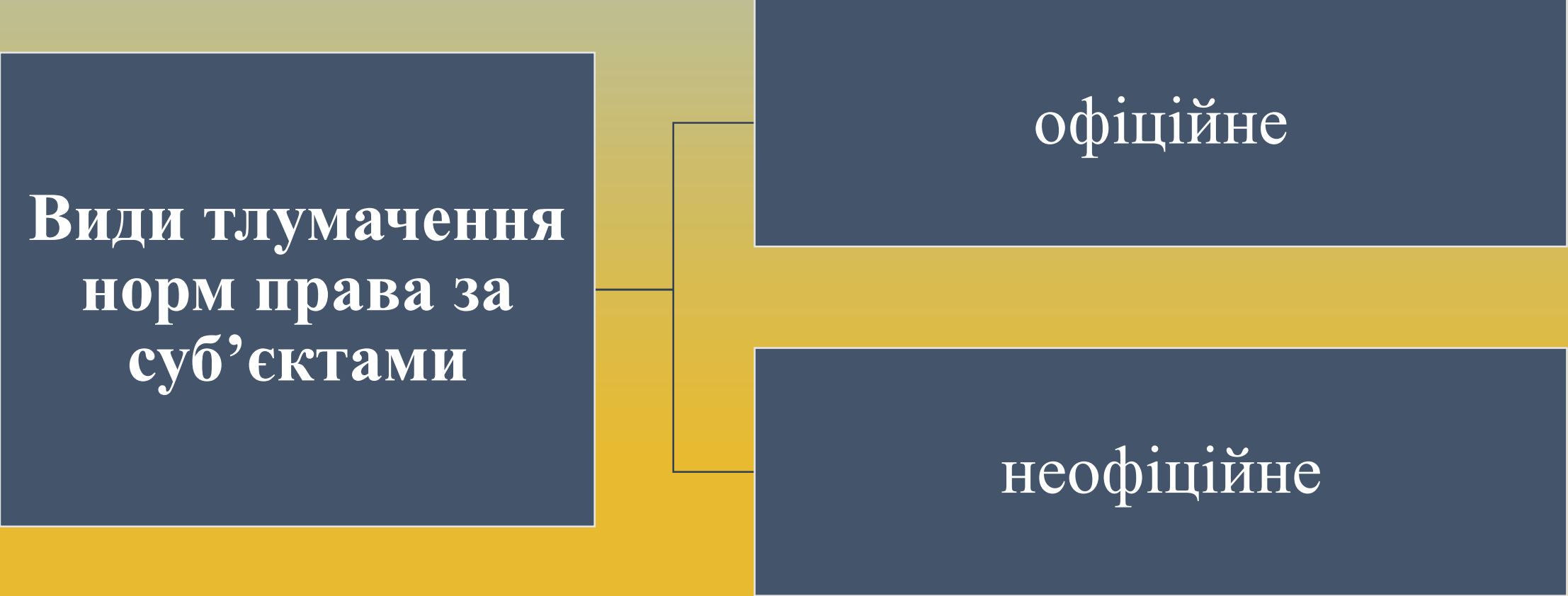
буквальне (адекватне)

розширювальне

обмежувальне

3.4 Види тлумачення норм права за суб'єктами (юридичною силою) та об'єктами

Види тлумачення
норм права за
суб'єктами


```
graph LR; A[Види тлумачення норм права за суб'єктами] --> B[офіційне]; A --> C[неофіційне]
```

офіційне

неофіційне

Офіційне тлумачення норм права – це сформульоване у спеціальному акті пояснення змісту і мети правової норми, яке дається компетентним державним органом і має загальнообов’язкове значення

Офіційне тлумачення норм права

нормативне

казуальне

автентичне (авторське) та
легальне (делеговане)

судове та адміністративне

Неофіційне тлумачення норм права – з'ясування та роз'яснення змісту норм права, що надають суб'єкти, які не мають на те офіційних повноважень, а тому воно не має юридично обов'язкової сили

Неофіційне тлумачення норм права

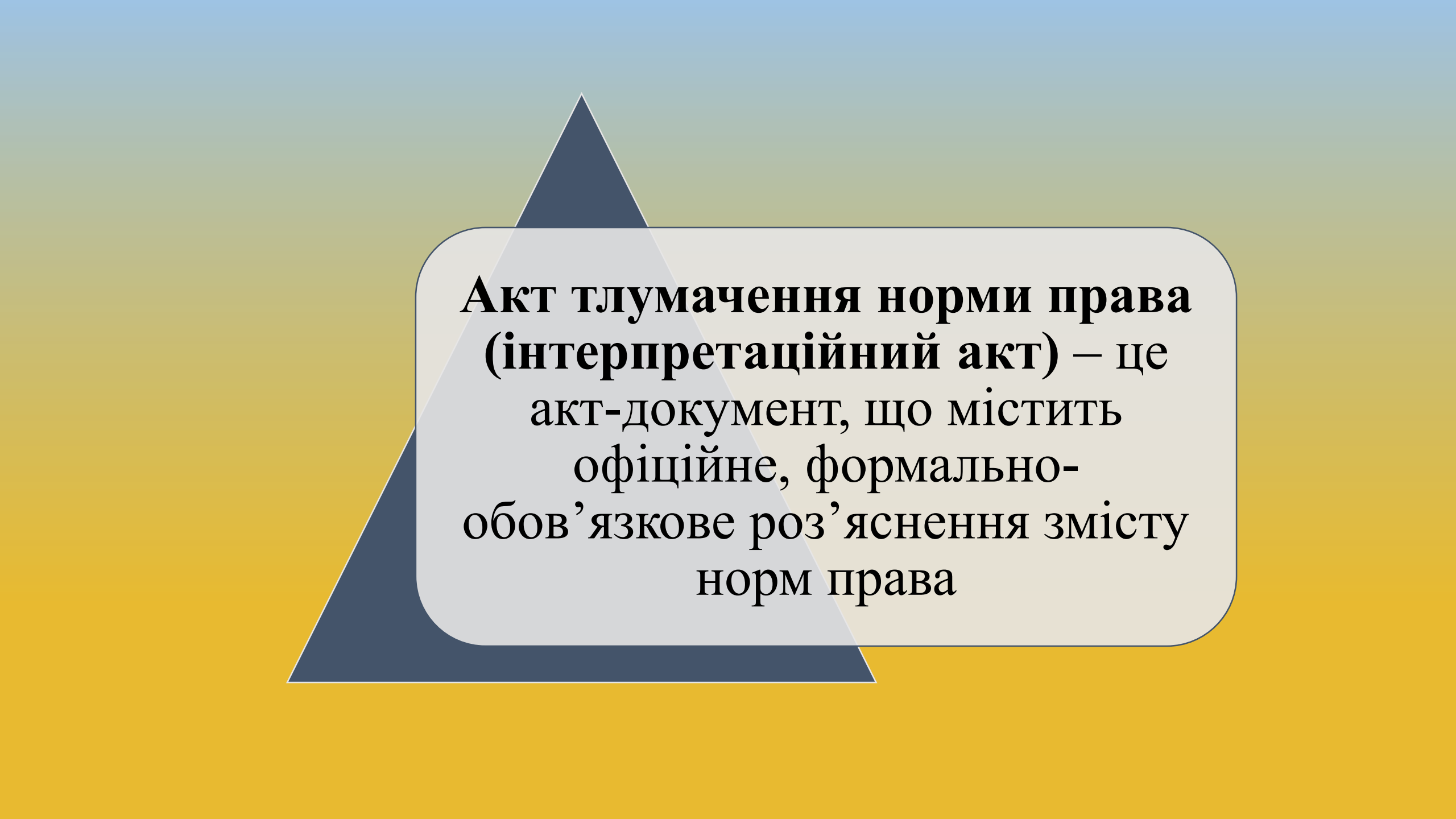
доктринальне

професійне
(компетентне)

повсякденне
(буденне)

3.5 Функції тлумачення та акти тлумачення норм права

**Акт тлумачення норми права
(інтерпретаційний акт) – це
акт-документ, що містить
офіційне, формально-
обов’язкове роз’яснення змісту
норм права**

Список використаних джерел

1. Власов Ю. Л. Проблеми тлумачення норм права : монографія. Київ : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2001. 180 с.
2. Капліна О. В. Правозастосовне тлумачення норм кримінально-процесуального права : монографія. Харків : Право, 2008. 296 с.
3. Малишев Б. В., Москалюк О. В. Застосування норм права (теорія і практика) : навч. посіб. / За заг. ред. Б. В. Малишева. Київ : Реферат, 2010. 260 с.
4. Настасяк І. Ю. Тлумачення правових норм : навч. посіб. Львів : ЛьвДУВС, 2009. 336 с.